

A szovjet katonaegészségügy 50 éve

Az egész szovjet nép ünnepélyesen emlékezett meg államuk történetének kiemelkedő eseményéről, a Szovjetunió fegyveres erőinek 50. évfordulójáról. E fél évszázad alatt a szovjet hadsereg állhatatosan őrizte a Nagy Októberi Szocialista Forradalom vívmányait. A Szovjetunió fegyveres erői becsülettel teljesítették kötelességüket, védelmezték a szovjet haza dolgozóinak érdekeit a külföldi intervenció és a polgárháború éveiben, megvédték a szovjet állam szabadságát és függetlenségét, a Nagy Honvédő Háború kemény küzdelmeiben, súlyos és véres ütközetekben szétzúzva a fasiszta német hadsereget és annak csatlósait. A Szovjetunió dicsőséges fegyveres erői a többi szocialista ország hadseregeivel együtt áttörhetetlen gátat képeznek az új világháborút előkészítő háborús gyujtogatók számára és a béke reményteljes védőbástyái az egész világ számára.

A Szovjetunió fegyveres erőivel együtt született, szerveződött és erősödött a szovjet hadsereg egészségügyi szolgálata. A szovjet hadsereg egészségügyi szolgálata születésének első napjától kezdve a szovjet közegészségügy egyik élenjáró osztagává vált. A katonaeorvosok százai és ezrei erőfeszítései nyomán a csapatok egészségügyi biztosításának elvileg teljesen új rendszere jött létre, amelynek alapján sikeresen oldották meg rendkívül bonyolult és sok irányú feladataikat, a harcosok egészségének a megóvását.

A szovjet katonaeorvostudomány vezető, alapvető elve, ugyanúgy mint a szovjet közegészségügyé a profilaxis lett. A profilaxis volt az alapelv a segélynyújtás és a gyógyítás rendszerének a kidolgozásában is annak ellenére, hogy a polgárháború következményei ebben igen nagy nehézséget okoztak.

Ebben a történelmi időszakban az egészségügyi szolgálat sikeres fejlődése szempontjából elsőrendű jelentősége volt annak, hogy a katonaegészségügyi hatóságok az Orosz Szocialista Köztársaság Egészségügyi Népbiztosságának a részét képezték, mint a Népbiztosságnak a fegyveres erőknél működő önálló szakágazata. A Vörös Hadsereg egészségügyi szolgálatának ez a szervezeti elve világos kifejezője volt a szovjet közegészségügy szervezeti egységének, ami különösen fontos volt a szovjet katonaeorvostudomány keletkezésének időszakában, az akkori körülmények között. Az ország gazdasági helyzete, a járványhelyzet, az egészségügyi káderhiány, különösen az orvoshiány, az anyagi-technikai eszközök elégtelen volta következtében a nagyszámú front sürgős egészségügyi ellátását, csakis az egész polgári és katonai egészségügyi apparátus összefogásával lehetett megoldani.

A polgárháború és a külföldi katonai intervenció időszakában a szovjet katonaeorvostudomány egészségügyi szolgálata és a polgári közegészségügyi szervek hatalmas, igazán hősi munkát végeztek a kiütéses tifusz megfékezésére, amely addig

soha nem látott mértékben lépett fel. A járványvédelmi munkában szerzett gazdag tapasztalatok alapján fektették le a csapatok járványvédelmi biztosításának legfontosabb elveit, amelyek a korszerű szervezésnek is alapjait képezik.

A polgárháború befejezése után a szovjet katonaorvosokra új feladat hárult, meg kellett szervezni a fegyveres erők egészségügyi biztosítását békében. Az egészségügyi biztosítás rendszerét és formáit lényegében át kellett szervezni, amit elsősorban a Vörös Hadsereg területi-milícia rendszerű átszervezése és gyökeres technikai rekonstrukciója tett szükségessé.

A katona-orvostudománynak számos új ága indult fejlődésnek. A Katonaorvosi Akadémia tanszékeinek munkája mindinkább a tudományos kutatás irányában tolongott, olyan aktuális tudományos problémák felé, amelyek az egészségügyi biztosítás gyakorlata számára fontosak. A fegyveres erők egészségügyi szolgálata számos új tudományos intézetet létesített, közöttük a Tudományos Kutató Kísérleti Intézetet.

A két háború — a polgárháború és a Nagy Honvédő Háború — közötti években megvetették a szovjet katonaorvostan elméleti és anyagi-technikai bázisát, amit a szocializmus építésében, a szovjet közegészségügy fejlesztésében elért sikerek tettek lehetővé.

A fegyveres erők egészségügyi biztosítására kialakult nézeteknek és az egészségügyi szolgálat harckészültségének rendkívüli próbatétele volt az imperialista agresszorok elleni és különösen a szovjet—finn háború (1938—1939). Az egészségügyi szolgálat ott szerzett tapasztalatai alapján számos intézkedés történt az egészségügyi biztosítás rendszerének és módszereinek további tökéletesítése érdekében. Ennek teljes megvalósítását azonban megakadályozta a fasiszta Németország váratlan támadása.

A Nagy Honvédő Háború rendkívüli próbatétel volt a szovjet katona-orvostudomány számára. A háború megkövetelte az országban rendelkezésre álló erők és anyagi készletek maximális igénybevételét és a harcoló katonák egészségügyi biztosításának legmagasabb fokú szervezettségét. Ezekkel a feladatokkal csakis a szovjet állam, csakis a szocialista közegészségügyi szervezet volt képes megbirkózni.

A fasiszta Németország orvtámadása az átszervezés állapotában találta a Szovjetunió fegyveres erőinek egészségügyi szolgálatát, amelyet a szovjet—finn háború befejezése után kezdtek meg. A Nagy Honvédő Háború folyamán nemcsak befejezték ezt az átszervezést, hanem a kibontakozó háborús cselekmények közben szerzett tapasztalatok alapján tovább is fejlesztették az egészségügyi biztosítás szervezeti formáit.

A Nagy Honvédő Háború egész időszaka rendkívül fontos periódus volt a szovjet katona-orvostudomány fejlődésében. Lehetővé vált az egészségügyi biztosítás rendszerének és módszereinek helyességét egy korszerű és nagy kiterjedésű háború bonyolult viszonyai között elemezni, továbbá a Vörös Hadsereg egészségügyi szolgálatának egy ilyen háborúra való felkészültségét értékelni.

A háború utáni első években minden erőfeszítést arra összpontosítottak, hogy az elmúlt háború rendkívül gazdag tapasztalatait elmélyülten feldolgozzák és általánosítsák. Az egészségügyi szolgálat Nagy Honvédő Háború alatti munkájának kritikus értékelése meghozta a maga gyümölcsét, mert ennek alapján dolgozták ki a fegyveres erők egészségügyi biztosításának további tökéletesítését mind az egészségügyi biztosítás rendszerét, mind annak módszereit illetően.

A fegyveres harc eszközeinek rohamos fejlődése, a szovjet hadsereg ellátása új és bonyolult harci technikával, így rakéta-nukleáris fegyverekkel, számos új és rendkívül aktuális feladatot tűzött ki a szovjet katona-orvostudomány számára. Ezek közül a problémák közül különös aktualitást nyert az atomfegyver okozta sérülések pathogenezisének, klinikai lefolyásának és gyógykezelésének tudományos vizsgálata, illetve kidolgozása. Ugyancsak tudományos munkát igényelt a higiénés biztosítás számos problémája, így a sugárvédelem, továbbá a személyi állomány védelme az agresszív üzem- és hajtóanyag komponensek és minden más károsító tényező ellen, amelyek az új harci technika kiszolgáló személyzetének harcképességét károsan befolyásolják.

Az egészségügyi szolgálat kutatóinak és gyakorlati szakembereinek együttes megfeszített munkája eredményeképpen a szovjet katonaorvostudomány az elmúlt 50 év alatt sikeresen oldotta meg a fegyveres erők egészségügyi biztosításának legfontosabb problémáit. Ez alatt az idő alatt a szovjet közegészségügy általános irányvonalát képező profilaxis elve alapján, létrehozta a szovjet hadsereg közegészségügyi és járványvédelmi biztosításának hatékony rendszerét, amely minden szempontból kiállta a békés építés és a háború éveinek próbáját. Ennek a rendszernek kidolgozásában és továbbfejlesztésében vezető szerepet játszottak a szovjet katona-orvostudomány olyan kiváló személyiségei, mint: Boldirev, Zabolotnűj, Krotkov, Pavlovskij, Rogozin, Szmirnov, Szolovjev, Hlopin és sokan mások.

Az 50 év alatt összegyűjtött gazdag tapasztalatokra támaszkodva, védelmi képességének fokozása érdekében az orvostudomány és a szovjet közegészségügy eredményeit maximálisan kihasználva, a szovjet katona-orvostudománynak minden alapja megvan ahhoz, hogy még eredményesebben oldja meg a szocialista tábor országainak békéjét és biztonságát éberén őrző szovjet hadsereg egészségügyi biztosításával kapcsolatos új feladatokat.

Az 50. évfordulón szeretettel köszöntjük felszabadítónk, fegyverbarátunk, a dicső Szovjet Hadsereg egészségügyi szolgálatát, melynek tapasztalatait a hazai viszonyokra alkalmazva építettük fel és fejlesztettük tovább a Magyar Néphadsereg egészségügyi biztosításának mai rendszerét. A tanítvány szeretetével kívánunk — közös ügyünk érdekében sok sikert.

Проф. А. С. Георгиевский, генерал-лейтенант м/сл.:

50 ЛЕТ СОВЕТСКОЙ ВОЕННОЙ МЕДИЦИНЫ

(перевод с русского полковником м/сл. Д. Тери)

Prof. A. S. Georgiewski, Gen.—Leutnant d. Med. D. (Sowjetunion):

50 JAHRE DER SOWJETISCHEN MILITÄRMEDIZIN

(Übersetzung von Dr. Gy. Téri, Oberst d. Med. D.)